

Namn: Mentor Sverige Insamlingsstiftelse
Organisationsnummer: 802402 – 7560
Juridisk form: Övriga stiftelser och fonder
Tidsperiod: 2023 01 01 – 2023 12 31

Effektrapport 2023

1 Inledning

Mentor Sverige är en ideell organisation som sedan starten 1996 arbetat med att stärka ungdomar genom mentorskap. Vi vill att alla Sveriges ungdomar ska nå sin fulla potential och vår vision är en värld där unga får växa och utvecklas hälsosamt och drogfritt.

Alla ungdomar har inte samma förutsättningar och i mindre resursstarka område är behovet av stöd större. Där har våra riktade insatser gett goda resultat, både för unga och för samhället i stort. I våra program skapar vi möten som stärker, inspirerar och engagerar. Vi har hjälpt många på vägen och vårt arbete visar att vi tillsammans med våra engagerade volontärer, skolor och partnerföretag ger ungdomar en tro på framtiden, där drömmar inte bara väcks, utan också blir till verklighet.

Mentor Sveriges målgrupp är alla Sveriges ungdomar mellan 13 och 19 år. Den uppsökande delen av verksamheten riktar in sig på socioekonomiskt eftersatta områden. Den sekundära målgruppen är de vuxna volontärerna som får agera förebilder, praktisera ledarskap och genom att ta hand om nästa generation bidra till positiv samhällsutveckling. Organisationen har kontor och bedriver sina fysiska program Mentorprogrammet¹ och Mentor Boost² primärt i Stockholm och Göteborg, men har även kommunala samarbeten i Örebro och Uppsala samt projektbaserad verksamhet i Malmö. Organisationens digitala inspirationsföreläsningar Mentor Inspo³ erbjuds till skolor över hela landet.

Under 2023 återfick organisationen stabilitet efter en period av flera års förändringar. En ny ledningsgrupp bildades av nya och gamla medarbetare och verksamhetsutvecklingen fortsatte. Marknadsavdelningen jobbade mot ökad varumärkeskännedom och insamlingsavdelningen knöt både flertalet nya partner och ökade den befintliga partnerlojaliteten.

Mentorprogrammet har under 2023 behållit sin höga kvalitet och genomförandegrad, samtidigt som programmet har fortsatt sin utveckling inom digitalisering, innehållspaketering och kompetensutveckling för mentorer. Samtidigt har rekryteringen till programmet haft utmaningar. I Stockholm har utmaningen varit i ungdomsrekryteringen, medan det i Göteborg varit mentorrekryteringen. Mentor Boost har fortsatt att växa, vilket haft en positiv påverkan på såväl skolsamarbeten som relationerna till våra samarbetspartner. Vidare røjde programmet Mentor Inspo stor framgång med två lyckade Mentor Inspo Mega. Dessa storsändningar med två olika teman, Entreprenörskap och Äventyrligt självledarskap, har varit ett effektivt sätt att nå många ungdomar vid samma tillfälle och det gör att vi under 2023 kommer att ha nått fler ungdomar än någonsin i vår verksamhet.

En av det viktigaste händelserna under 2023 är Postkodslotteriets beviljande av ett treårigt Drömprojekt "Friluftsliv för Framtidens Förebilder". Tillsammans med Scouterna och Friluftsrådet påbörjades arbetet med projektet under året, vilket syftar till att tillgängliggöra naturen för ungdomar i socioekonomiskt eftersatta områden.

Mentor Sverige samlade in 3000 svar från ungdomar kring hur de mår och deras tillgång till närvarande vuxna och vuxna förebilder. Resultatet sammanställdes i rapporten "Förebildeffekten" som genererade mycket uppmärksamhet med ett inslag i TV4 Nyhetsmorgon som höjdpunkt. Detta

¹ Mentorprogrammet. Ett sex månader till ett år långt program där en ungdom matchas med en vuxen. Två träffar i månaden.

² Mentor Boost. Workshops i våra fokusskolor där partnervolontärer sitter ned med våra ungdomar under en förmiddag och pratar om drömmar och karriär.

³ Mentor Inspo. Digitala inspirationsföreläsningar där vuxna volontärer berättar förskolklasser om sina karriärs- och livsval.

är en viktig bedrift under 2023 som både gett organisationen nya insikter i sin verksamhetsutveckling, men som också har stärkt dess position som en sakkunnig aktör inom mentorskap och ungas hälsa.

Världen har präglats av osäkerhet och instabilitet under år 2023 och i Sverige har nyhetsbevakningen varit mörk och präglats av ekonomiska utmaningar och gängkriminalitet. Mentor Sverige följer noga utvecklingen via omvärldsbevakning och genom dialoger med olika samhällsaktörer från civilsamhälle, näringsliv och stat. Ett ljus i mörkret är att samtliga aktörer enas kring vikten av det förebyggande arbetet. Vår roll i samhället blir därmed ännu mer relevant genom sin preventiva verksamhet.

Trots att Sverige är ett bra land att leva i för de allra flesta barn har ungas psykiska och fysiska välbefinnande sjunkit de senaste åren. Mentor Sverige arbetar med att stärka ungdomar och hjälpa dem att bygga motståndskraft mot några av de utmaningar som drabbar unga i dag. Mentorskap används som ett verktyg för att bidra till skyddsfaktorer som möjliggör att barn och unga kan utvecklas till sin fulla potential.

Utöver vinningarna i mänskligt välbefinnande vet vi att investeringar i barn och ungas hälsa och rättigheter också har generationsöverskridande och ekonomiska fördelar som bidrar till positiv samhällsutveckling. Tidiga investeringar i barn och ungas hälsa, utbildning och utveckling medför positiva effekter som kvarstår under barnets livstid, deras barn och samhället i stort. Att arbeta förebyggande ger resultat vilket Mentor Sverige ser genom sina insatser och som även bekräftas genom internationell forskning såväl som nationella studier. Vi har en viktig roll i det samhällsstärkande arbetet med att förse ungdomar med stöd och verktyg till att kunna fatta positiva livsval som gynnar både dem själva och samhället i stort.

2 Vår förändringsteori

Vi vill åstadkomma positiv förändring genom möten mellan ungdomar och vuxna förebilder för att ungdomarna ska uppnå ökad självkänsla och möjlighet till självförverkligande. Mentor Sverige stärker ungdomar att göra hälsosamma livsval som bidrar till såväl mänskliga som ekonomiska samhällsvinster. Under 2022 har vi arbetat med vår förändringsteori, för att ännu tydligare visa sambandet mellan målgruppens behov och organisationens resurser, aktiviteter och lösning.

2.3 Problem

Vi ser en ökad risk att unga hamnar utanför arbetsmarknaden. Dels på grund av att unga mår allt sämre och dels på grund av att möjligheterna för att ta sig in på arbetsmarknaden i dag är ojämlik. Att vara ung och ha bristande tillgång till nätverk, bristande förståelse för arbetsmarknaden, bristande självkänsla samt bristande framtidstro bidrar till en ojämlikhet som har negativa effekter på framtida hälsa och arbetsmöjligheter.

2.4 Resurser

Vi bedriver vår verksamhet med hjälp av anställda medarbetare runt om i landet såväl som volontärer (ofta från våra partnerföretag) som ställer upp som mentorer, coacher och inspiratörer. Vår verksamhet finansieras till största del av samarbetspartner från näringslivet. Vi utgår från studier och forskning som styrker mentorskapets effekt samt "best practice"⁴ och arbetar med metodmaterial såväl som digitala verktyg. Under året har vi investerat i nya digitala verktyg för att effektivisera vårt

⁴ Rhodes, J. E. (2005). A model of youth mentoring. In Handbook of youth mentoring, DuBois, D.L. & Karcher, M. J. (Eds.), s. 30–43. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.

arbetsätt, vilket gör att vi på både kort och lång sikt kan erbjuda fler ungdomar tillgång till vår verksamhet och göra mer anpassade matchningar av mentorparen.

2.5 Aktiviteter

Mentor Sverige skapar, stärker och tillhandahåller dagens och framtidens mentorer genom att arbeta främjande och förbyggande med nätverk, kunskap, utveckling, verktyg och inspiration. Vi arbetar genom tre huvudprogram vilka inkluderar: Mentorprogrammet, Mentor Inspo och Mentor Boost.

Lösning

Mentor Sverige tillhandahåller vuxna förebilder och verktyg för att verka främjande baserat på forskning kring förebyggande åtgärder. Detta för att vi ska nå våra långsiktiga mål om högre utbildningsnivå, högre inkomster och färre sjukskrivningar bland de ungdomar som tagit del av våra program samt en ökad mångfald i näringslivet. Vi vill ge varje ung människa möjligheten att nå sin fulla potential. Hälsosamma ungdomar med stark framtidstro som väljer bort destruktiva beteenden kan därmed lägga grunden för ett starkare samhälle.

3 Resultat och effektrapport 2023

Ändamålet för Mentor Sverige främjas genom olika aktiviteter och insatser inom ramen för programverksamheten. Under 2023 hade verksamheten ett årsmål om att nå totalt 36 600 ungdomar och 1 000 vuxna inom samtliga program. Den sista december hade verksamheten nått 40 960 ungdomar och 2 584 vuxna. Under samma år engagerade sig minst 557 volontärer i Mentor Sveriges olika program och aktiviteter. De olika programmen har genomförts på 150 skolor runt om i landet och på ett tiotal företag.

Utvecklingen har fokuserat på Mentorprogrammet och dess potential att nå fler ungdomar framöver. För Mentor Boost och Mentor Inspo har årets mål varit stabilisering, utvärdering och tillväxt. Till detta adderades utveckling av en kommunikationsplan och partnerstrategi som ska förstärka hela organisationens arbete kring räckvidd och effekt.

Mentor Sverige har tack vare det fortsatta engagemanget från personal, partner och skolor levererat till 113% enligt årets mål för antal nådda ungdomar och 258% på antal nådda vuxna.

Arbetet med organisationens olika program möjliggjordes av verksamhetskoordinatorer, verksamhetsutvecklare, digital produktägare, en biträdande verksamhetschef och en verksamhetschef. Dessutom finns en marknadsavdelning med kommunikatörer och en marknadschef. På partneravdelningen jobbar en partneransvarig och en stiftelse- och kommunansvarig, samt en insamlingschef. Organisationen leds av en generalsekreterare.

Mentor Sverige använder sig även av externa föreläsare i synnerhet för Mentor Talks. Vi betalar för licenser avseende digitala verktyg och har leverantörer för kommunikativa insatser. Till Mentorprogrammet tillkommer kostnader för aktivitetsbidrag som mentorparen får samt aktivitetskostnader för de aktiviteter som Mentor håller i egen regi. Organisations totala kostnader under 2023 var 29 705 Tkr

3.3 Mentorprogrammet

Mentorprogrammet är ett mentorskapsprogram som pågår under 6–12 månader då en ungdom får en egen mentor eller en mentor tillsammans med andra ungdomar. Programmet riktar sig till ungdomar i åldrarna 13–19 år i Stockholm, Göteborg, Örebro och Uppsala. Syftet är att skapa stärkt självkänsla, breddat nätverk, ökad egenmakt och mer framtidstro. Mentorprogrammet är öppet för alla ungdomar och vi matchar alltid våra mentorpar utifrån upplevt kön samt identifierat och uttryckt behov. Mentor Sverige bedriver uppsökande verksamhet i specifika så kallade fokusskolor vilket säkerställer att de ungdomarna med allra störst behov av vuxenstöd nås. Vuxna kan söka till att bli mentorer och genomgår då en noggrann lämplighetskontroll. Flertalet av Mentor Sveriges partnerföretags anställda engagerar sig som volontärer för att stödja en ungdom.

Det nya CRM-systemet har implementerats och gått in i en optimeringsfas. Under året har fokus varit på metodutveckling för gruppmentorskap samtidigt som en pilot för gruppmentorskap i klassrum påbörjats tillsammans med AstraZeneca. Även det beviljade drömprojektet "Friluftsliv för framtidens förebilder" omfattade gruppmentorskap med friluftsliv som tema, vilket delvis implementerades under hösten. Den återkommande utmaningen för Mentorprogrammet som även fortsatte under 2023 är inflödet av ungdomar och mentorer i olika omfattning, något som påverkat årets måluppfyllelse och som är organisationens huvudsakliga utvecklingsområde för 2024.

3.3.1 Resultat och effekt

Under 2023 hade Mentor Sverige ett mål om att starta upp 600 ungdomar i Mentorprogrammet. Resultatet för året var 380 unika ungdomar och 191 mentorer. Vi nådde därmed inte det uppsatta volymmålet. Anledningen är de rekryteringssvårigheter programmet mött under året, samt obalansen

mellan mentor respektive ungdomspool mellan städerna. Följande punkter beskriver dessa utmaningar närmare:

- Personalomsättning. Under våren började fyra nya personer i Mentorprogrammet, vilket har inneburit en reducerad operationell kapacitet under introduktionstiden.
- Personal i Mentorprogrammet arbetar även med genomförande av Mentor Boost och andra projekt och aktiviteter, vilket stjälar fokus.
- Implementationen av CRM-systemet Salesforce har under fortlöpt, men det har tagit längre tid att implementera fullt ut i organisationen än vad som förutsågs.
- Andelen sökande mentorer i Stockholm är oproportionerligt högt i jämförelse med antalet sökande ungdomar. I Göteborg är det tvärtom, alltså att antalet sökande mentorer är oproportionerligt lågt i jämförelse med antalet sökande ungdomar.
- Det finns ett stort bortfall av mentorer som söker men inte genomgår rekryteringsprocessen. Ytterligare bortfall tillkommer under rekryteringsprocessens sex steg (ansökan, intervju, belastningsregister, referenstagning, utbildning och matchning).

Utvärderingen av Mentorprogrammet sker via för- och eftermätningar som ungdomar fyller i inför starten av programmet samt vid programavslut. Under 2023 avslutades 226 mentorskap och av de avslutade ungdomarna svarade 25 på mentors ordinarie eftermätningar, detta då vi under året påbörjat en extern utvärdering med separata för- och eftermätningar. Av de avslutade mentorerna svarade 38 på utvärderingen efter avslutat mentorskap. Mentors effektmätningar och utvärderingar av mentorprogrammet visar följande:

3.3.2 Allmän nöjdhet och fullföljda mentorskap

- 96 % av ungdomarna skulle rekommendera programmet till sina vänner (mål 90 %).
- 97 % av mentorerna var nöjda med programmet (mål 90 %).
- 87 % av samtliga mentorpar som startade sitt mentorskap under 2023 fullföljda hela sitt Mentorprogrammet (mål 85 %).

3.3.3 Relation mellan mentor och ungdomar

- 96 % av de som avslutat ungdomarna anger att de är nöjda med sin mentor.
- 78 % av de avslutade mentorerna uppger att de troligtvis kommer att ha fortsatt kontakt med sin ungdom efter avslutat mentorskap.

3.3.4 Effekt

- 84 % anger att de har en vuxen att prata om framtiden, studier, fritid etc. med efter avslutat program.
- 84 % av de som avslutar sitt program anger att de har en person i sitt nätverk som kan hjälpa dem med sina framtida studier och arbetsmöjligheter.
- 76 % av ungdomarna som avslutar sitt program anger att de är motiverade i skolan.
- 87,5% av de som avslutar Mentorprogrammet anger att de fått mer kunskap eller inspiration om arbetsmöjligheter, studieval, fritidsintressen och nya platser, som det inte hade innan.

Mentorprogrammet är Mentor Sveriges mest omfattande program i såväl innehåll, krävda interna resurser och ideella åtaganden. Denna omfattning speglas samtidigt i programmets önskade effekt för deltagande ungdomar, då våra mätningar visar att det individuella Mentorprogrammet är det program med störst effekt på ungdomar och i förlängningen även på samhället. De kortsiktiga effekterna av mentorskapet är personligt stöd, erhållande av verktyg för framtiden samt personlig och professionell inspiration. Relationen till mentorn i samband med de aktiviteter som erbjuds inom programmet anpassas för att tjäna detta syfte. På medellång sikt ska dessa förflyttningar leda till ökad motivation, utökad handlingskraft, breddat och stärkt socialt nätverk samt stärkt självkänsla.

Inför 2024 har Mentorprogrammets huvudsakliga utvecklingsfokus varit att hitta nya rekryteringsvägar genom förnyade arbetssätt. I verksamhetsplanen för 2024 ligger digitalt mentorskap med sänkta trösklar både för mentorer och ungdomar samt utveckling av gruppmentorskap i klassrum (så kallad Boost 2.0) som prioriterade strategiska områden.

3.4 Mentor Boost och extrainsatser

3.4.1 Mentor Boost

Mentor Boost är ett program som genomförs i skolklasser i form av workshops och behandlar frågeställningarna "vem jag vill vara" och "vad jag vill bli". Programmet kombinerar det personliga med det professionella och grundar sig det japanska konceptet "Ikigai". Workshoppen faciliteras av Mentor Sveriges personal och stöts av coacher som främst kommer från partnerföretag. Programmet syftar till att öka studiemotivation, sprida kunskap och tillhandahålla verktyg som bidrar till ökad egenmakt.

Under 2023 genomfördes 49 Mentor Boost-tillfällen på skolor i Stockholm, Göteborg, Malmö och Växjö. Dessa möjliggjordes med hjälp av 299 coacher från allmänheten och partnerföretag som AstraZeneca, SEB, H&M, IKEA, Sigma och OKQ8. Årets mål i nådda ungdomar var 1 800 och i slutet av året hade 2 071 ungdomar nåtts av programmet.

Utvärderingen av Mentor Boost sker på plats i skolan efter avslutad workshop där ungdomarna via en QR-kod går in på Survey Monkey och svarar på utvärderingens frågor. Mentors utvärdering med 507 svarande ungdomar och 57 svarande coacher visar att:

- 95 % av de svarande ungdomarna var nöjda med programmet (mål 90%).
- NPS (Net promoter score) för coacher var 40.
- 86 % av de svarande ungdomarna anger att de fått ny kunskap om yrken och/eller utbildningar (mål 85 %).
- 87,5 % av de svarande ungdomarna anger att de hade nytta av verktygen som tillhandhålls på Mentor Boost (mål 85%).

Resultaten av programmets utvärdering svarar upp till förändringsteorins kortsiktiga mål om ökad inspiration och tillhandahållande av verktyg som i sin tur på medellång sikt leder till ökad studiemotivation, framtidstro, stärkt självkänsla och utökad handlingskraft. Programmet fokuserar på kombinationen av teori och övningar som ungdomar har nytta av även efter workshoppen. Ett häfte med övningar och begrepp delas ut och som ungdomarna får behålla. Att Mentor Boost-tillfällena alltid omfattar volontärer utanför skolvärlden syftar till att bredda perspektiven och stärka inspirationskänslan.

3.4.2 Jobbgruppen

Utifrån behov och önskemål från ungdomar har Mentor Sverige under 2023 tillsammans med några av sina partnerföretag erbjudit extrajobb till ungdomar. Detta genom att skapa en jobbpool av intresserade ungdomar som får genomgå en introduktion och utbildning hos Mentor Sverige eller hos en av våra partner och blir därefter erbjudna att jobba på olika event. Bland annat har ungdomarna jobbat under Järvaveckan i samarbete med Hemsö, på Skansen under KFS/Coops medlemsdagar samt sommarjobbat på Gröna Lund.

3.4.3 Mentor Inclusion och Become Your Own Boss – powered by SEB

Mentor har tillsammans med SEB tagit fram en digital inkluderingsutbildning vid namn "Mentor Inclusion – powered by SEB". Utbildningen syftar till att stärka det normkritiska tänkandet hos

ungdomar och vänder sig framförallt till idrottsklubbar som SEB sponsrar. Dessutom har vi arrangerat entreprenörskapskurser tillsammans med SEB för ungdomar vid namnet Become Your Own Boss.

Utöver jobbgrupp, Mentor Inclusion och Become your own boss genomfördes ett antal studiebesök tillsammans med skolklasser från Mentor Sveriges fokusskolor och ett antal ungdomar erbjuds deltagande i lovläger i samarbete med föreningen Kompus.

3.4.4 Mentor Talks

Mentor Talks är föräldrakurser och seminarier som syftar till att ge vuxna stöd i rollen som förebilder. Seminarier och kurser sker fysiskt, och sedan hösten 2020 även digitalt. Mentor Talks sker huvudsakligen hos Mentor Sveriges partnerföretag och ses som en kompetensutveckling för deras anställda.

3.4.5 Resultat

Mentor Sverige hade som mål att nå 200 ungdomar med extrainsatser under 2023. Resultatet för året var 269 ungdomar varav 29 i jobbgruppen, 120 i Inclusion, 5 i läger, 60 i studiebesök och 55 som genomförde "Become Your own Boss".

För Mentor Talks sattes ett mål för 2023 om att nå 800 vuxna. Resultatet i slutet av året var 2027 vuxna som tagit del av organisationens kurser eller seminarier.

3.5 Mentor Inspo

Mentor Inspo syftar till att öka ungdomars framtidstro genom inspiration och kunskap om arbetsmarknaden genom att lyfta yrkesverksamma inspiratörer från olika branscher. Programmet är digitalt och erbjuds framförallt till högstadielklasser och i vissa fall gymnasieskolor över hela landet. Aktiviteten leds av Mentor Sverige och inspiratörerna är många gånger från våra partnerföretag. Under 2023 har programmet fortsatt att fokusera på att genomföra färre och större tillfällen för att öka kvaliteten och räckvidden för varje tillfälle vilket speglar sig i genomförandet av två Mentor Inspo Mega.

Mentor Sverige hade som mål att nå 35 000 ungdomar genom Mentor Inspo under 2023. Resultatet var 150 deltagande skolor i programmet från Luleå till Malmö på 14 olika Mentor Inspo-tillfällen, varav två större så kallade Mentor Inspo Mega. Programmet nådde totalt 38 240 elever. Under samma period deltog 67 inspiratörer i programmet. Ungdomar som deltar på Mentor Inspo utvärderar respektive tillfälle via en QR-kod kopplad till Survey Monkey som de får svara på vid slutet av varje tillfälle. Till skillnad från Mentor Boost innebär programmets digitala form en svårighet i säkerställandet av svarsfrekvens. Vår utvärdering med 3 202 svarande ungdomar visar att:

- 81 % av de svarande ungdomarna var nöjda med programmet (mål 85 %).
- 100 % av de svarande inspiratörerna var nöjda med programmet. (mål 90 %)
- 89 % av de svarande ungdomarna anger att de fått ny kunskap om framtida studieval och arbetslivet/arbetsmarknaden (mål 90 %).
- 96 % av de svarande ungdomarna anger att de blivit inspirerade av deltagandet på Mentor Inspo (mål 77%).

Genom den nya kunskapen om arbetsliv, arbetsmarknad och olika yrken ämnar programmet att kortsiktigt inspirera deltagande för att på så sätt öka deras studiemotivation och framtidstro. Mentor Inspo och dess målsättningar baseras på läroplanen samt ungdomars många gånger begränsade bild av yrkeslivet där ett antal, i deras vardag synliga, yrken dominerar deras världsbild.

4 Utveckling

Under året har Mentor Sverige lagt mycket kraft på att implementera vår förändringsteori fullt ut i samtliga program och marknadsaktiviteter. Detta har gjorts med utgångspunkten i Mentor Sveriges förebyggande arbete och därmed infört långsiktiga målsättningar kopplade till utbildningsnivåer, sysselsättningsgrad, inkludering på arbetsmarknad och hälsosamt arbetsliv.

I enlighet med denna förändringsteori ser vi även över våra effektmättningsprocesser så att effekten vi mäter är rakt igenom kompatibel med förändringsteorin. Vi tittar även på befintliga utmaningar vad gäller datainsamling, och i synnerhet svarsfrekvensen på Mentorprogrammets för- och eftermätningar som har varit en långvarig utmaning för oss, precis som för många andra organisationer. Initialt tittar vi på förenkling och incitamentskapande som huvudsakliga åtgärder för att öka svarsfrekvens. Dessutom kommer vi att införa ett nytt sätt att samla data på då vi planerar att fråga personer med insikt om målgruppen tex. mentorer, lärare, personal på Mentor om de kan observera förändringar i ungdomarnas beteende efter programtiden. Parallellt med detta har vi inlett ett projekt med en extern part för utvärdering avseende vår samhällseffekt med målbilden om att ha en sådan klar under 2024.

Mentor Sverige är en ideell organisation vars vision är en värld där unga får växa och utvecklas hälsosamt och drogfritt. Genom det kraftfulla verktyget mentorskap arbetar vi med att stärka ungdomars framtidstro och frigöra deras potential. Tillsammans med företag, skolor och vuxna genomför Mentor Sverige program för unga, ger stöd till föräldrar, sprider kunskap och bildar opinion.